

HISTORIEN OM BETANIA

TIDSLINJE
1917 - 2017

Betania 100 år.

Bakgrunnen for at Betania ble bygget.

På 1800 tallet fant det sted en rekke vekkelse over landet. Ikke minst gjaldt dette Østfold med sin haugianske bevegelse. Foreningsdannelsen som ble et resultat av dette, medvirket til at ”vekkelsesfolket” forble i kirken. Det ble i mindre grad dannet frikirkesamfunn, om vi sammenligner oss med for eksempel Sverige. Dette førte i sin tur til at bedehus / misjonshus / kristne ungdomslokaler ble en del av det norske kirkebildet. Betania har sin plass i denne historien.

I 1870 ble foreningen for Indre misjon i Eidsberg stiftet. Den dekket da hele bygda. I 1904 – 05 ble foreningen delt i fire. Trømborg, Heia og Hærland fikk nå egne foreninger for å dekke sine geografiske områder. Den opprinnelige foreningen hadde nå sitt ansvarsområde i Eidsberg sogn og Mysen.

Møtevirkosomheten ble de første årene hold rundt på gårdene / i hjemmene. Det ble etter hvert behov for forsamlingshus til møtene. Planene om bedehus ved Eidsberg stasjon og i Mysen begynte å ta form.

Vi siterer fra første avsnitt i protokollen:

” Bedehuset Betania i Mysen blev bygget i året 1916 med en gave fra ”Hjemmets venner” stor kr.5000- og fri tomt av dets eiendom i Mysen, samt frivillige gaver fra venner i Mysen og Omegn. Resten blev dekket med laan .Byggekomiteens formand var brugseier Anton H Mysen og som øvrig medlemmer var H.C. Aas og Chr. Mysen.

Huset blev indviet den 7de Januar 1917.

Annonse Indre Smaalenene Avis fredag 5. jan 1917

Byggekomiteens formand redegjorde først for byggets opførelse og dets kostende. Derefter holt sogneprest Sørli invielsestalen, hvorefter en for anledningen forfattet sang blev sunget. Siden var det tale av Pastor Berg, August Grimsrud, A. Reinertsen fra Oslo, Herrefosser og lærer Heier. Heiers sangkor sang en del sanger. Ved ofring til huset indkom kr.92.”

Den 4.april 1916 ble statutter for Misjonshusene Betania og Hebron vedtatt.
§ 2 lyder:

”Hensigten med husene er at få et sted hvor Guds Ord kan forkyndes til vekkelse og ledelse i overensstemmelse med den evangelisk-lutherske bekjendelse, og i den ånd og orden, og på den måte som det har været forkyndt av apostlene og de hellig fædre, blant hvilke fremhæves Luther, Johan Arendt, Pontoppidan og H.N.Hauge.”

Storgaten sett fra øst, den gang veien gikk syd for utbusene. Bolighusene på «Hjemmet» l.v., Mysen skole l.b. (Østfold fylkes billedarkiv.)

Som vi ser av protokollen, ble det i forbindelse med at "Hjemmets" drift ble nedlagt, skilt ut tomt på nordsiden av Storgaten, som ble gitt til Indremisjonen. Samtidig ble det kjøpt tomt ved Eidsberg stasjon. Fra salget av "Hjemmet" ble det også gitt kr 10.000 som startkapital til de to bedehusene. 5.000 til Mysen og 5000 til Eidsberg. Byggingen av Betania ble gjennomført i 1916 og det sto altså ferdig til innvielse 7. januar 1917. I Eidsberg ble Hebron påbegynt i 1918 og stod ferdig året etter.

Sentrale personer.

I en slik byggeprosess er mange sentrale personer involvert. Blant de som nevnes i sitatet fra protokollen, var eier av Nordre Mysen gård, **Anton H. Mysen** (byggekomiteens formann), og

Anton H Mysen

eier av Søndre Mysen gård, **Christian Mysen**. Det er spesielt interessant å merke seg at **Anton H. Mysen** også var den helt avgjørende person når Mysen kirke ble bygget. Det sier noe om en tydelig forbindelse mellom kirke og bedehus, menighet og misjon som har sterk tradisjon i bygda. Et forhold som i de senere år på ny er synliggjort ved at huset nå er sameie mellom Mysen menighet og Normisjon Mysen under navnet Mysen Menighetshus Betania.

Mysen og omegn Indremisjon.

I forbindelse med at foreningen nå hadde to bedehus, begynte medlemmene som sognet til Betania å ta opp tanken om en deling av foreningen. Saken ble fremmet i 1926, men først behandlet i årsmøtet året etter. Dette resulterte i et vedtak som førte til opprettelsen av Mysen og Omegns indremisjon og Eidsberg indremisjonsforening. Foreningene ble da fra 1928 eier av hvert sitt bedehus. Den formelle stiftelsesdato for Mysen og Omegn indremisjon var den 6. mars 1928.

Utvidelser og fornyelse.

Bedehuset Betania har gjennom årene vært i gjennom flere utbyggingsfaser ettersom behovene har meldt seg. I 1936 ble det satt ned en byggekomite for utvidelse av huset. Komiteen var ikke direkte hurtigarbeidende, og det skiftet underveis på medlemmer. Huset var også en periode under krigen beslaglagt av tyskerne. Møtene ble i den tiden holdt i hjemmene. Krigsårene var nok noe av årsaken til at utbyggingsplaner, som hadde startet flere år tidligere, dro ut i langdrag, og nye behov ble samtidig spilt inn i planene.

Etter hvert ble komiteens konklusjoner satt ut i livet. I 1957 ble det ferdigstilt garderobe i underetasjen, samt sanitæranlegg til erstatning for utedoene i bakgården. Og i 1959 ble det påbygd podium. Samme år kom også tilbygg av kjøkken med grupperom i kjelleren.

På slutten 60-tallet bygget man på kjøkkentilbygget i høyden som medførte utvidelse av vaktmesterleiligheten i 2. etg. I 1985 ble det gjennomført en større innvendig oppussing, og i 1998 ble det foretatt

en utvendig renovering med ny kledning og nytt tak. Nye vinduer ble også satt inn. Slikt arbeid har forutsatt betydelig dugnadsinnsats av medlemmer og andre interesserte..

Samarbeid kirke og bedehus.

Tidligere ble de frivillige kristne organisasjoners virksomhet i stor grad betraktet som Den norske kirkes uoffisielle arbeid og utfylte på den måten det offisielle gudstjenesteliv. Mange

identifiserer seg fortsatt med bygdas tidligere prest, Eugen Spydevolds definisjon av et ”normalt norsk kirkesyn”: *”Kjerka om formiddagen og bedehuset om kvelden”*.

Med årene blir også menighetene / menighetsrådene mer aktive i å drive flere former for arbeid. Gjennom den store, folkelige kontaktflaten har vi som menighet muligheter som bedehusene ikke har, og som den tradisjonelle virksomhet ikke fanger opp. Slik også i Mysen. Behovet for et menighetshus for menighetens aktiviteter melder seg stadig sterkere. Arbeid for å finne gode løsninger og skaffe økonomi pågikk over flere år. I 2009 kontaktet Mysen menighet Normisjon med spørsmål om et samarbeid om Betania. Årsmøtet i Normisjon Mysen behandlet saken samme år, hvor foreningen gikk inn for å utrede samarbeidsform, utvidelsesmuligheter på tomte og forslag til utbygging.

Det ble inngått en sameieavtale, byggekomite og økonomikomite oppnevnt og fullstendige planer vedtatt. Sameiet ble formalisert med virkning fra 1. januar 2013. Praktiske forberedelser til byggearbeidet ble da etter hvert satt i gang.

Det var en høytidsstund da vi etter gudstjenesten den 14. april 2013 samles ved Betania for å velsigne det arbeidet som da skulle begynne.

Allerede i januar 2014 kunne et nytt og tjenlig Mysen Menighetshus Betania innvies og tas i bruk.

Et slikt samarbeid har mange steder i landet blitt løsningen, både for å unngå å være konkurrenter mot samme målgrupper, og for å utnytte ressursene på best mulig måte. Noen steder har det skjedd som her på Mysen. Andre steder har innsamlede midler til bedehus, eller midler fra salg av bedehus, blitt satt inn i menighetshus, mot tjenlige avtaler.

”Et aktivt og sterkt møtested”

Husets historie kan gjennom de 100 årene vise til en rik virksomhet gjennom arbeid for barn, unge, voksne og eldre.

Sang og musikk har stått svært sentralt i hele denne historien. Antallet kor og musikklag som har hatt tilhold her, er betydelig. Fortsatt utgjør sang og musikk i ulike former et viktig innslag. Både Indremisjon/Normisjon og Mysen menighet har gjennom en lang periode – delvis i samarbeid - drevet en omfattende søndagsskolevirksomhet på huset. I en lang periode hadde menigheten og foreningen også noe av sin barnehagedrift her. Vi tar også med at for den eldste aldersgruppen ble det i mange år arrangert ”Eldres Hyggestund”. En eventyrlig oppslutning. En av initiativtakerne og blant lederne i mange år var før nevnte Eugen Spydevold. I ny form er dette arbeidet tatt opp igjen ved ”Trivselstreffet”.

Aktiviteter 2017	
NORMISJON MYSEN	MYSEN MENIGHET
MYSEN BARNEGOSPEL	BABYSANG
UNGDOMSKORET MESSAGE	SMÅBARNSSANG
KORIS	KNØTTEKOR
NORMISJON MYSEN	KRIK KA DU TRUR
NORMISJONENS BØNNEGRUPPE	KONFIRMANTUNDERVISNING
LØRDAGSTREFF	MØTEPLASS MYSEN MENIGHET - MMM
	TRIVSELSTREFF

Betania har vært – og er fortsatt – et viktig sted for å tjene vårt kall til å drive misjon blant folkeslagene. Mange misjonsorganisasjoner har gjennom historien hatt nytte av det. Samtidig er huset nå blitt samlingssted for et viktig internasjonalt fellesskap gjennom ”Lørdagstreffene”.

Helt sentralt i historien er at huset har vært base og ramme for viktige vekkelser i bygda. Resultatet av disse har båret mye av det som her er beskrevet. Ringvirkningene merkes den dag i dag. Det er mange som fortsatt ber om at huset skal få bli et redskap til slike åndelige fornyelsesperioder for vår tid. Derfor er bønnemøter også en av husets bærende tjenester. Mye mer kunne vært sagt om alt dette. Men det må få sin plass i virksomhetenes jubileumsfeiringer.

Arbeidsformene har forandret seg i pakt med tiden. Det er med stor glede vi konstaterer at nye Mysen Menighetshus Betania i dag fylles med mange aktiviteter for mennesker i alle aldre. Det er i flittig bruk av eierne. Vi erfarer at husets sentrale beliggenhet, dets praktiske utforming og arbeidets allsidighet, representerer en stor kontaktflate og en ”lav terskel”. Det er i høy grad en vital 100 åring som nå kan feires.

Mysen Menighetshus Betania har følgende motto: **”Et aktivt og sterkt møtested for kristen tro i Mysen”**. Vårt felles ønske er at huset og dets virksomhet fortsatt skal bli til rik velsignelse for mange mennesker.

Mysen 7. januar 2017

*Gunnar Navestad
Borgny Navestad
Ragnar Duserud*